

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΠΟΛΔ

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Αριθμός 11/2014

Σήμερα 7 Μαΐου 2014, ημέρα Τετάρτη και ώρα 13.00' στο Κατάστημα του Αρείου Πάγου και στην αίθουσα διασκέψεων της Ολομέλειας (γρ. 205 του 2ου ορόφου) συνήλθε, ύστερα από νόμιμη πρόσκληση του Προέδρου του Αρείου Πάγου, η, κατά τα άρθρα 14 και 23 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (κυρωτικός νόμος 1756/1988, όπως ισχύει σήμερα), Ολομέλεια σε Συμβούλιο, στην οποία έλαβαν μέρος οι: 1)Μιχαήλ Θεοχαρίδης, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, 2)Αθανάσιος Κουτρομάνος, 3)Γεώργιος Χρυσικός, 4)Βασίλειος Λυκούδης, 5)Δήμητρα Παπαντωνοπούλου, 6)Νικόλαος Λεοντής-Εισηγητής, 7)Γρηγόριος Κουτσόπουλος, 8)Σπυρίδων Μιτσιάλης, Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου, 9)Βιολέττα Κυτέα, 10)Γεώργιος Γεωργέλλης, 11)Παναγιώτης Ρουμπής, 12)Ανδρέας Δουλγεράκης, 13)Νικόλαος Πάσσος, 14)Αικατερίνη Βασιλακοπούλου-Κατσαβριά, 15)Ιωάννης Γιαννακόπουλος, 16)Χρυσόστομος Ευαγγέλου, 17)Δημήτριος Κράνης, 18)Χριστόφορος Κοσμίδης, 19)Ανδρέας Ξένος, 20)Ευφημία Λαμπροπούλου, 21)Αντώνιος Ζευγώλης, 22)Ερωτόκριτος Καλούδης, 23)Ιωάννα Πετροπούλου, 24)Ειρήνη Κιουρκτσόγλου-Πετρουλάκη, 25)Εμμανουήλ Κλαδογένης, 26)Γεώργιος Σακκάς, 27)Ιωάννης Χαμηλοθώρης, 28)Χρυσούλα Παρασκευά, 29)Μαρία Γαλάνη-Λεοναρδοπούλου, 30)Μιχαήλ Αυγουλέας, 31)Ελένη Διονυσοπούλου, 32)Παναγιώτης Χατζηπαναγιώτης,

33)Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, 34)Πάνος Πετρόπουλος, 35)Ευγενία Προγάκη, 36)Αγγελική Αλειφεροπούλου, 37)Γεώργιος Κοντός, 38)Ασπασία Μαγιάκου, 39)Αριστείδης Πελεκάνος, 40)Βασίλειος Πέππας, 41)Χαράλαμπος Καλαματιανός, 42)Γεώργιος Λέκκας, 43)Πηνελόπη Ζωντανού, 44)Αθανάσιος Καγκάνης, 45)Δημήτριος-Στέφανος Βόσκας, 46)Μαρία Χυτήρογλου, 47)Ειρήνη Καλού και 48)Αρτεμισία Παναγιώτου, Αρεοπαγίτες. Κωλύονται και δεν παρέστησαν οι λοιποί Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου και Αρεοπαγίτες.

Παραστάθηκαν η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Ευτέρπη Κουτζαμάνη και η Γραμματέας της Ολομέλειας Σουζάνα Κουφιάδου, Προϊσταμένη του Τμήματος Συμβουλιών του Αρείου Πάγου.

Στην αρχή της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος γνωστοποίησε στα μέλη της Ολομέλειας ότι στον Άρειο Πάγο υπηρετούν, εκτός από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, 10 Αντιπρόεδροι και 60 Αρεοπαγίτες.

Κατόπιν, μετά από εντολή του Προέδρου, η Γραμματέας της Ολομέλειας, εκφώνησε τα ονόματα των υπηρετούντων Αντιπροέδρων του Αρείου Πάγου και Αρεοπαγιτών, όπου διαπιστώθηκε ότι από τους 71 υπηρετούντες Δικαστές είναι παρόντες οι αναφερόμενοι στην αρχή της παρούσας σαράντα οκτώ (48), δηλαδή είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά μέλη της, άρα υπάρχει η προβλεπόμενη από το νόμο απαρτία (άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει).

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου συγκλήθηκε νομίμως, κατόπιν της από 29-4-2014 έγγραφης πρόσκλησης του Προέδρου του Αρείου Πάγου προς τους υπηρετούντες στον Άρειο Πάγο δικαστικούς λειτουργούς (άρθρο 14 παρ. 2 εδ. α' ν. 1756/1988, όπως αντικ. από το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 1868/1989), προκειμένου τα μέλη της, μετά από διαλογική συζήτηση ν' ανταλλάξουν απόψεις επί του σχεδίου για την τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Στη συνέχεια ο Εισηγητής - Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου Νικόλαος Λεοντής αφού έλαβε το λόγο από τον Πρόεδρο, έθεσε υπόψη των μελών της Ολομέλειας την από 22-4-2014 εισήγησή του, που έχει ακριβώς όπως παρακάτω:

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Για την ασφαλή προσέγγιση του Σχεδίου Κώδικα Πολιτικής δικονομίας η γνωμοδοτικού χαρακτήρα αξιολόγηση των προς τροποποίηση διατάξεων πραγματοποιείται κατά το αντίστοιχο κεφάλαιο του ισχύοντος ΚΠολΔ.

A. ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ (ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ)

I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΚΑΘΥΛΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

(α) Με το άρθρο 14 η καθύλη αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων περιορίζεται στις διαφορές των οποίων η αξία του δυνάμενου να αποτιμηθεί σε Χρήμα αντικειμένου αυτών δεν υπερβαίνει το ποσό των 15.000,00 Ευρώ αντί εκείνου των 20.000,00 Ευρώ και του μονομελούς πρωτοδικείου στο ποσό των 150.000,00 Ευρώ, αντί εκείνου των 250.000,00 Ευρώ, με τη διατήρηση της εξαιρετικής του αρμοδιότητας στις διαφορές του άρθρου 16. Παράλληλα στις διαφορές του άρθρου 14 παρ. 1β η αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων περιορίζεται στο μέχρι των 400,00 Ευρώ συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα αντί εκείνου των 600,00 Ευρώ.

Με βάση τη διατηρούμενη για ικανό χρονικό διάστημα κατάσταση της ελληνικής οικονομίας η προτεινόμενη ρύθμιση κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, με την έννοια ότι δι' αυτής πραγματοποιείται ορθότερη κατανομή των αποτιμητών σε χρήμα διαφορών μεταξύ των δικαστηρίων του πρώτου βαθμού.

(β) Με τα άρθρα 18 και 19 επανέρχεται το προϊσχύσαν του ν. 3494/2011 νομικό καθεστώς, με το άρθρο 3 παρ. 3 του οποίου προστέθηκε το άρθρο 17α και με το άρθρο 4 παρ. 2 αυτού αντικαταστάθηκε το άρθρο 19, με τα οποία οριζόταν αντίστοιχα ότι στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται και οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειάς τους και στην αρμοδιότητα των μονομελών εφετείων οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών πρωτοδικείων, με

διατήρηση της αρμοδιότητας των τριμελών εφετείων επί των εφέσεων κατά αποφάσεων των πολυμελών πρωτοδικείων. Με την κατάργηση του άρθρου 17α και την τροποποίηση των άρθρων 18 και 19 επανέρχεται πλήρως το προϊσχύσαν νομικό καθεστώς και ορίζεται πλέον αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων επί εφέσεων κατά αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειάς τους και των εφετείων επί εφέσεων κατά των αποφάσεων των πολυμελών και μονομελών πρωτοδικείων της περιφέρειάς τους, χωρίς διάκριση μεταξύ μονομελούς και τριμελούς εφετείου, συγκροτούμενου του εφετείου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 64 ΕισΝΚΠολΔ.

Η οριστική και τελειωτική διάγνωση της ουσίας της διαφοράς στον δεύτερο βαθμό απαιτεί την ανθρωπίνως δυνατή ασφαλή δικαστική κρίση, την οποία βάσιμα υποστηρίζεται ότι εξασφαλίζει, με βάση τους κανόνες της λογικής και την δικαστική εμπειρία, η πολυμελής σύνθεση. Με την έννοια αυτή η επαναφορά κατά τούτο του προϊσχύσαντος δικονομικού δικαίου αξιολογείται ως ορθή.

II. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΡΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΚΗ

(Α) Κατά τους ορισμούς της διατάξεως του ισχύοντος άρθρου 79 παρ. 1 «Αν τρίτος αντιποιείται ολόκληρο ή ένα μέρος από το αντικείμενο της δίκης που εκκρεμεί ανάμεσα σε άλλους, έχει δικαίωμα να παρέμβει κυρίως σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας διαδικασίας». Με τη νέα διάταξη απαλείφεται η φράση «...σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας διαδικασίας», περιοριζόμενη στην διατύπωση «έχει δικαίωμα να παρέμβει κυρίως». Εκτιμάται ότι, με δεδομένο ότι κατά την αναιρετική διαδικασία δεν ερευνάται η ουσία της διαφοράς, εκτός αν μετά την παραδοχή της δεύτερης αναιρέσεως ο Άρειος Πάγος λειτουργεί ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, προϋπόθεση για την άσκηση κύριας παρεμβάσεως, θεωρήθηκε ως αυτονόητο ότι η κυρία παρέμβαση είναι εκ των πραγμάτων επιτρεπτή μόνο κατά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δίκη, και απαλείφθηκε η αντίστοιχου περιεχομένου διατύπωση ως

πλεοναστική, χωρίς εντεύθεν η προτεινόμενη τροποποίηση να έχει ουσιαστικό περιεχόμενο.

III. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ

Με το άρθρο 94 παρ. 1 ορίζεται ότι στα πολιτικά δικαστήρια οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο, διατηρουμένης της δυνατότητας δικαστικής παραστάσεως χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο μόνο για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος (παρ.2), με δικαίωμα του δικαστή, εκτιμώντας τις ιδιαίτερες περιστάσεις, να υποχρεώσει τον διάδικο να προσλάβει δικηγόρο (παρ.3). Με τη ρύθμιση αυτή καταργούνται οι διατάξεις του ΚΠολΔ με τις οποίες επιτρέπεται η δικαστική παράσταση χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο, με την εξαίρεση της παρ. 3, στο Ειρηνοδικείο, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς δεν υπερβαίνει το ποσό των 12.000,00 Ευρώ και στα ασφαλιστικά μέτρα, περίπτωση η οποία καλύπτεται από τη διατηρούμενη της αποτροπής επικειμένου κινδύνου. Η περιορισμένης εκτάσεως δυνατότητα δικαστικής παραστάσεως χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο και η εκτίμηση ότι η παράσταση του διαδίκου με πληρεξούσιο δικηγόρο προσφέρει σημαντική βοήθεια στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης η θέση απέναντι στην προτεινόμενη τροποποίηση πρέπει να είναι θετική.

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

(α) Με το άρθρο 115 παρ. 2 ορίζεται ότι στον πρώτο βαθμό και στις υποθέσεις της εκουσίας δικαιοδοσίας η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική, όπως προβλέπει και η ισχύουσα όμοιας αριθμήσεως διάταξη. Κρίνεται αναγκαία η αναφορά λόγω της διατυπώσεως της επιφυλάξεως των άρθρων 237, 238, που αφορούν την πλέον σημαντική τροποποίηση, για την οποία ειδικότερα γίνεται λόγος στη συνέχεια στο οικείο κεφάλαιο.

(β) Με την παράγραφο 3 του αυτού άρθρου η κατάθεση των προτάσεων καθίσταται υποχρεωτική, καταργουμένης της δυνατότητας της παραλείψεως

καταθέσεων προτάσεων ενώπιον του ειρηνοδικείου, όπως προβλέπεται από τον ΚΠολΔ, με παράλληλη δυνατότητα του ειρηνοδίκη να υποχρεώσει τους διαδίκους να καταθέσουν προτάσεις σε δύσκολες υποθέσεις. Οι ρυθμίσεις αυτές του ισχύοντος δικονομικού δικαίου δικαιολογούν την εκτίμηση ότι η καθιέρωση της υποχρεωτικότητας της καταθέσεως προτάσεων και στο ειρηνοδικείο αξιολογείται ως υπερβολική.

(β) Με την προσθήκη στο άρθρο 116 δεύτερης παραγράφου εξειδικεύονται οι διαδικαστικές ενέργειες του δικαστηρίου, των διαδίκων, των πληρεξουσίων δικηγόρων και των νόμιμων εκπροσώπων των διαδίκων, με την οποία οφείλουν να ανταποκριθούν στην υποχρέωσή τους επιδείξεως δικονομικής συμπεριφοράς ικανής να συμβάλλει στην επίσπευση της δίκης και στην ταχεία επίλυση της διαφοράς.

(γ) Προστίθεται άρθρο 116Α, με το οποίο ορίζεται ότι το δικαστήριο ενθαρρύνει τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, υποστηρίζει σχετικές πρωτοβουλίες των διαδίκων και μπορεί να διατυπώσει προτάσεις συμβιβασμού και προσφυγής των διαδίκων σε διαδικασία μεσολαβήσεως, με ματαίωση της συζητήσεως της υποθέσεως σε περίπτωση αποδοχής της προτάσεως. Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η επέμβαση του δικαστηρίου για συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς διαθέτει περιορισμένη πρακτική αξία, με την έννοια ότι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα του συμβιβασμού αναιρείται από την προσφυγή στο δικαστήριο, η επέμβαση προς τούτο του τελευταίου απαιτεί ιδιαίτερη ικανότητα του δικαστή προς αποφυγή της εντυπώσεως, σε περίπτωση αποτυχίας της συμβιβαστικής του απόπειρας, ότι έχει ήδη διαμορφώσει την επί της υποθέσεως κρίση του.

V. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΔΙΚΟΓΡΑΦΟ

Στο άρθρο 119 παρ. 1 προστίθεται εδάφιο, με το οποίο ορίζεται ότι τα δικόγραφα περιέχουν επίσης τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των πληρεξουσίων δικηγόρων, διάταξη η οποία είναι αναγκαία ενόψει της προβλεπόμενης από το άρθρο 122 παρ. 5 ΚΠολΔ δυνατότητα επιδόσεως με ηλεκτρονικά μέσα των δικογράφων.

VI. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

(α) Με το άρθρο 126 επαναδιατυπώνεται με την αυτή ακριβώς διατύπωση το αυτό άρθρο του ΚΠολΔ, από το οποίο με το άρθρο 33 του ν. 2447/1996 είχε καταργηθεί η περίπτωση γ' (πρόσωπα που πάσχουν από πνευματική ασθένεια χωρίς να έχουν κηρυχθεί σε απαγόρευση).

(β) Με το άρθρο 128 ορίζεται ότι το έγγραφο παραδίδεται, σε περίπτωση απουσίας του παραλήπτη από την κατοικία του, σε ένα από τους συγγενείς ή τα πρόσωπα που συνοικούν μαζί του, εφόσον έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν μετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του παραλήπτη. Με τη ρύθμιση του σχεδίου δεν απαιτείται να είναι ενήλικοι οι συνοικούντες συγγενείς ή τα συνοικούντα μετ' αυτού εν γένει πρόσωπα, αλλά αρκεί το ότι έχουν συνείδηση των πράξεών τους. Με την ευρύτερης διατυπώσεως ρύθμιση αυτή ικανοποιείται η ευχερέστερη παράδοση του προς επίδοση εγγράφου με κατά σειρά επιλογή πρόσωπα τους συνοικούντες συγγενείς και τα εν γένει συνοικούντα μετά του απουσιάζοντος παραλήπτη πρόσωπα, στα οποία το ισχύον δικονομικό δίκαιο επιτρέπει την παράδοση του προς επίδοση εγγράφου μόνο σε περίπτωση απουσίας των συνοικούντων υπηρετών. Η κατάργηση όμως του ασφαλούς κριτηρίου της ενηλικότητας του παραλαμβάνοντος και η θέσπιση αντ' αυτού εκείνου της συνειδήσεως των πράξεών του είναι δυνατόν, ως επισφαλές, να δημιουργήσει προβλήματα κατά την εφαρμογή της νέας διατάξεως ως προς την εγκυρότητα της επιδόσεως.

VII. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Με το άρθρο 148 παρέχεται η δυνατότητα παρατάσεως των οριζόμενων από το νόμο ή το δικαστή προθεσμιών, που αφορούν τη διαδικασία, από τους διαδίκους, με συμφωνία τους και μόνον εφόσον συμφωνεί ο δικαστής ή από τον ίδιο τον δικαστή. Η διαφοροποίηση από το αντίστοιχο άρθρο του ΚΠολΔ εντοπίζεται στην αναφορά των προθεσμιών που

αφορούν τη διαδικασία και τον ρητό αποκλεισμό της δυνατότητας παρατάσεως των προθεσμιών των ενδίκων μέσων. Η επιεικής εκτίμηση για τις διαφοροποιήσεις αυτές δικαιολογεί την παραδοχή ότι επιβεβαιώνεται και ακολουθείται η άποψη της νομολογίας ότι η δυνατότητα παρατάσεως αποκλείεται στις καταχρηστικές προθεσμίες και εκείνες των τακτικών ή ενδίκων μέσων και γενικότερα όταν με την παράταση θίγονται κανόνες δημοσίας τάξεως ή δικαιώματα τρίτων.

B. ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ

(ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ

(α) Καταργείται το άρθρο 208, με το οποίο καθιερώνεται υποχρέωση του ειρηνοδίκη για απόπειρα συμβιβασμού, και ορθώς, εφόσον κατά το νέο άρθρο 116Α το δικαστήριο γενικότερα ενθαρρύνει τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, με τη χρησιμοποίηση στη συνέχεια μόνο της διατυπώσεως συμβιβαστική επέμβαση (άρθρα 210, 212, 213) αντί εκείνης παράλληλα της απόπειρας συμβιβασμού αναφορικά με τη δυνατότητα προς τούτο προσφυγής πριν την άσκηση της αγωγής στον αρμόδιο για την εκδίκασή της ειρηνοδίκη (άρθρο 209)

(β) καταργείται η διάταξη του άρθρου 210 παρ. 3 περί δυνατότητας αναβολής της υποθέσεως ενόψει της συμβιβαστικής επεμβάσεως και το άρθρο 211 περί επιβολής όρκου για τον συμβιβασμό και ορθώς, μετά την κατάργηση του όρκου των διαδίκων ως αποδεικτικού μέσου με το άρθρο 15 του ν. 2943/2001 και

(γ) διαμορφώνεται νέα διατύπωση του άρθρου 213 με το αυτό ουσιαστικό περιεχόμενο.

II. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η διάταξη του άρθρου 215 παρ. 2, με την οποία οριζόταν ότι στα ειρηνοδικεία στων οποίων την έδρα δεν υπάρχουν διορισμένοι δικηγόροι ή δικολάβοι η αγωγή μπορεί να ασκηθεί και προφορικά ενώπιον του Ειρηνοδίκη, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της οποίας έχουν εκλείψει, καταργήθηκε και αντ' αυτής ορίσθηκε ότι στην περίπτωση του άρθρου 237, για την οποία ειδικότερα γίνεται λόγος στη συνέχεια, η αγωγή επιδίδεται στον εναγόμενο εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την κατάθεσή της, με συνέπεια της παραλείψεως της δικονομικής αυτής υποχρέωσης να θεωρείται η αγωγή ως μη ασκηθείσα.

III. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Με το άρθρο 223 παρέχεται η δυνατότητα περιορισμού του αιτήματος της αγωγής ή διατυπώσεως αιτήματος επιδικάσεως των παρεπομένων του κυρίου αντικειμένου της αγωγής ή αντί γι' αυτού που ζητήθηκε αρχικά άλλου ή του διαφέροντος εξαιτίας της

μεταβολής που επήλθε παράλληλα με τις προτάσεις και με δήλωση στα πρακτικά, ρύθμιση αναγκαία ενόψει της ρυθμίσεως του άρθρου 237.

IV. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

(α) Με το άρθρο 228 η προθεσμία κλητεύσεως των διαδίκων καθορίζεται, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, όπως στην περίπτωση του άρθρου 237 του σχεδίου, σε τριάντα ημέρες και αν εκείνος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερική ή είναι άγνωστης διαμονής εξήντα ημέρες πριν από τη συζήτηση αντί εκείνης των εξήντα και ενενήντα ημερών, αντίστοιχα , του ΚΠολΔ. Η σύντμηση της προθεσμίας κλητεύσεως των διαδίκων ουδένα σκοπό εξυπηρετεί και διευκολύνει τον αιφνιδιασμό του καλουμένου διαδίκου. Η ρύθμιση αυτή θα ήταν δικαιολογημένη αν οι υποθέσεις προσδιορίζοντο σε σύντομη δικάσιμο.

(β) Καταργείται το άρθρο 229 περί επιδόσεως της αγωγής στον εναγόμενο, περίπτωση η οποία ρυθμίζεται από την προαναφερθείσα νέα διάταξη του άρθρου 215 παρ. 2, ως και το άρθρο 231, με το οποίο παρέχεται η δυνατότητα ασκήσεως της πρόσθετης παρεμβάσεως στο Ειρηνοδικείο και προφορικά.

(γ) Τροποποιείται το άρθρο 232 με τον τίτλο προδικαστικές ενέργειες του δικαστηρίου (κλήτευση διαδίκων για αυτοπρόσωπη εμφάνιση κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, προσαγωγή εγγράφων από δημόσια αρχή ή διάδικο) και ορίζεται ότι το σχετικό αίτημα υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς πριν από τη λήξη της προθεσμίας καταθέσεως των προτάσεων και πάντως πριν από την ορισμένη δικάσιμο, διαλαμβάνοντας παράλληλα τις περιπτώσεις δικαιολογημένης αρνήσεως του διαδίκου να ανταποκριθεί στο σχετικό αίτημα, όπως γινόταν δεκτό και από τη νομολογία κατ' εφαρμογή των διατάξεων που αναιρούν την υποχρέωση της μαρτυρίας, με αναπροσαρμογή των χρηματικών ποινών σε περίπτωση αδικαιολόγητης παραλείψεως προσκομίσεως των εγγράφων.

V. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ

(α) Ιδιαίτερα σημαντικές ρυθμίσεις και μεταβολές επέρχονται με τα άρθρα 237, 238, λόγο για τον οποίο και κρίνεται αναγκαίο να παρατεθεί αυτούσιο το κείμενό τους.

Άρθρο 237

1. Μέσα σε εκατό ημέρες από την κατάθεση της αγωγής οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν τις προτάσεις και να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με αυτές. Μέσα στην ίδια προθεσμία κατατίθεται το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής, καθώς και τα πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους κατά το άρθρο 96. Το δικαστικό ένσημο κατατίθεται το αργότερο μέχρι

τη συζήτηση της υπόθεσης.

2. Οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις, η οποία κατατίθεται μέσα στις επόμενες δεκαπέντε ημέρες από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, με την παρέλευση των οποίων κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις. Εκπρόθεσμες προτάσεις και προσθήκες δεν λαμβάνονται υπόψη.

3. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που βεβαιώνει με επισημείωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων και των αντικρούσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να πάρει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων και των αντικρούσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από

το δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το δικηγόρο αυτόν.

4. Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας με πράξη του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστή, ορίζεται ο δικαστής και για τις υποθέσεις αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου η σύνθεση του δικαστηρίου για την εκδίκαση της υπόθεσης. Στην

τελευταία περίπτωση ο πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου ορίζει τον εισηγητή. Συγχρόνως ορίζεται ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των τριάντα ημερών από την παρέλευση της αμέσως πιο πάνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας. Κατ' εξαίρεση, εάν ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό του δικαστηρίου αριθμός υποθέσεων, που ανατίθεται σε κάθε δικαστή, καλυφθεί, ο ορισμός δικαστή και χρόνου συζήτησης της υπόθεσης γίνεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Η εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο γίνεται με πρωτοβουλία του γραμματέα και ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Κατά την ορισμένη δικάσιμο δεν εξετάζονται μάρτυρες και η υπόθεση συζητείται και χωρίς την παρουσία των

διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους. Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται.

5. Μετά τη συζήτηση αυτή εκδίδεται η οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας.

6. Αν από τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, ενός από κάθε πλευρά από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση ή σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά, με απλή διάταξη του προέδρου επί πολυμελούς πρωτοδικείου ή του δικαστή της υπόθεσης επί μονομελούς πρωτοδικείου και ειρηνοδικείου, διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι συντομότερο των δεκαπέντε ημερών, για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ήδη ορισμένου δικαστή, στον τόπο και στην ημέρα και ώρα που ορίζεται με τη διάταξη αυτή μέσα στο ίδιο δικαστικό έτος, εκτός εάν αυτό είναι χρονικά αδύνατο. Η καταχώριση της διάταξης στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων. Ο εισηγητής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων δεν επαρκεί, επιτρέπεται μόνο διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον του ίδιου δικαστή, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των μαρτύρων θεωρείται συντελεσμένη και η επανάληψη της συζήτησης. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων οριστεί για οποιοδήποτε λόγο μέσα στο επόμενο δικαστικό έτος και η εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ίδιου δικαστή δεν είναι δυνατή, η υπόθεση διαγράφεται από τη χρέωση του συγκεκριμένου δικαστή και ακολουθεί νέα χρέωση για την εξέταση των μαρτύρων και την έκδοση της απόφασης. Στη θέση της διαγραφείσας υπόθεσης στον εισηγητή ή στο δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ανατίθεται άλλη υπόθεση.

7. Μέσα σε πέντε εργάσιμες ημέρες από την εξέταση των μαρτύρων οι διάδικοι δικαιούνται με προσθήκη να προβούν σε αξιολόγηση των

αποδείξεων αυτών. Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν κατατίθενται νέες προτάσεις, ή προσθήκη.

8. Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγραφα του. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέπει στο διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου.

9. Η κατάθεση των προτάσεων μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Επίσης με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να υποβάλλονται και τα σχετικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι.

10. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους κατά τη διάρκεια της συζήτησης να παρίστανται σε άλλο τόπο και να ενεργούν εκεί διαδικαστικές πράξεις. Η συζήτηση αυτή μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο, όπου παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει την εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασης του, η δε σχετική απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Η εξέταση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων. Η εξέταση αυτή, η

οποία θεωρείται ότι διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με την εξέταση στο ακροατήριο.

Άρθρο 238

1. Παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές στην περίπτωση του άρθρου 237 κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε εξήντα ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Παρεμβάσεις μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους, μέσα σε ενενήντα ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Η κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης σε αυτές γίνεται και στην τελευταία περίπτωση μέσα στις προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 237.

2. Μέσα στην προθεσμία των εξήντα ή ενενήντα ημερών αντίστοιχα στην προηγούμενης παραγράφου κατατίθενται και τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 237 αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα.

Από τις εν λόγω διατάξεις, σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 215 παρ. 2 προκύπτει η ακόλουθη διαδικαστική πορεία της υποθέσεως κατά την ενώπιον των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων γενική διαδικασία.

(1) η αγωγή επιδίδεται στον εναγόμενο μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κατάθεσή της, θεωρούμενη σε αντίθετη περίπτωση ως μη ασκηθείσα,

(2) εντός προθεσμίας εκατό ημερών από την κατάθεση της αγωγής οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν τις προτάσεις, να προσκομίσουν τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα, το αποδεικτικό επιδόσεως της αγωγής και τα πληρεξούσια κατά το άρθρο 96 προς τους πληρεξούσιους έγγραφα, με δυνατότητα προσκομίσεως του δικαστικού ενσήμου μέχρι τη συζήτηση της υποθέσεως

(3) οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με την προσθήκη στις προτάσεις, με την οποία νέοι ισχυρισμοί μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση των ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις, οι οποίες κατατίθενται εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από τη λήξη της προθεσμίας των εκατό ημερών. Μετά την παρέλευση της δεκαπενθήμερης προθεσμίας κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας.

(4) Εντός δεκαπέντε ημερών από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας ορίζεται ο δικαστής του μονομελούς και η σύνθεση του πολυμελούς πρωτοδικείου και παράλληλα η ημέρα και ώρα συζητήσεως στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των τριάντα ημερών από την παρέλευση της τελευταίας δεκαπενθήμερης προθεσμίας και σε κάθε περίπτωση εντός του απολύτως αναγκαίου χρόνου.

(5) Κατά την ορισμένη δικάσιμο δεν εξετάζονται μάρτυρες και η υπόθεση συζητείται και χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους δικηγόρων, χωρίς να επιτρέπεται αναβολή, και μετά τη συζήτηση αυτή εκδίδεται οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας.

(6) Αν από τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο ενός από κάθε πλευρά από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση ή σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά, με απλή διάταξη του προέδρου του πολυμελούς ή του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου, διατάσσεται η επανάληψη της συζητήσεως στο ακροατήριο σε χρόνο όχι συντομότερο των δεκαπέντε ημερών για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ήδη ορισμένου δικαστή ή εισηγητή, στον τόπο και στην ημέρα και ώρα που ορίζεται με τη διάταξη αυτή μέσα στο ίδιο δικαστικό έτος, εκτός αν αυτό είναι χρονικώς αδύνατο. Η καταχώριση της διατάξεως στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου επέχει θέση κλητεύσεως όλων των διαδίκων. Μετά την ολοκλήρωση της εξετάσεως των μαρτύρων κατά την αυτή ή άλλη μόνο με διακοπή δικάσιμο θεωρείται συντελεσμένη η επανάληψη της συζητήσεως.

(7) Εντός προθεσμίας πέντε εργασίμων ημερών από την εξέταση των μαρτύρων οι διάδικοι δικαιούνται με προσθήκη να προβούν σε αξιολόγηση των εν λόγω αποδείξεων, χωρίς δυνατότητα προτάσεως νέων ισχυρισμών και προσαγωγής νέων αποδεικτικών μέσων, τα οποία δεν λαμβάνονται υπόψη, και δεν κατατίθενται νέες προτάσεις ή προσθήκη. Με τις επόμενες παραγράφους παρέχεται η δυνατότητα καταθέσεως των προτάσεων και υποβολής των εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα και η παράσταση των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους δικηγόρων σε άλλο τόπο από εκείνο

της συζητήσεως, ως και η εξέταση των μαρτύρων, των διαδίκων και των πραγματογνωμόνων χωρίς να παρίστανται αυτοί στην αίθουσα συνεδρίασεως με μετάδοση με ήχο και εικόνα

(8) Σε συνέχεια με τις ρυθμίσεις αυτές ορίζεται ότι στην περίπτωση του άρθρου 237 παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την κατάθεση της αγωγής και παρεμβάσεις μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση εντός προθεσμίας ενενήντα ημερών από την κατάθεση της αγωγής. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η κατάθεση των προτάσεων και η προσθήκη αυτών γίνεται στις προθεσμίες του άρθρου 237 παράγραφοι 1 και 2 και

(9) Εντός της προθεσμίας των εξήντα ή ενενήντα ημερών της προηγούμενης παραγράφου κατατίθενται και τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 237 αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα. Για τις ρυθμίσεις αυτές παρατηρείται κατά την αυτή αντιστοιχία (1α, 2α). Αποκλείεται η συζήτηση της υποθέσεως πριν από την παρέλευση των εκατό ημερών από την κατάθεση της αγωγής, προστιθεμένων και των (15) ημερών για την προσθήκη στις προτάσεις και των επί πλέον (15) ημερών για τον ορισμό του δικαστή του μονομελούς και της συνθέσεως του πολυμελούς πρωτοδικείου, ενώ παράλληλα με τη διάταξη του άρθρου 228 προθεσμία κλητεύσεως των διαδίκων περιορίζεται σε τριάντα και εξήντα ημέρες αντίστοιχα. Μάλιστα η έναρξη της προθεσμίας των εκατό ημερών για την κατάθεση των προτάσεων και της προσκομίσεως των αποδεικτικών μέσων τοποθετείται στην κατάθεση της αγωγής, την οποία αγνοεί ο εναγόμενος, ο οποίος διαθέτει προς τούτο εβδομήντα ημέρες, λαμβανομένου υπόψη ότι η προς εκείνο επίδοση της αγωγής πρέπει να γίνει εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την κατάθεσή της, παραβιαζομένης με τον τρόπο αυτό της καθιερούμενης με τη διάταξη του άρθρου 110 παρ. 1 ΚΠολΔ αρχής της ισότητας των διαδίκων, ενώπιον του δικαστηρίου. Επιπρόσθετα πρόωρα υποχρεούνται οι διάδικοι σε διαδικαστικές ενέργειες και υποβάλλονται σε δαπάνες, οι οποίες θα καταστούν άσκοπες στην περίπτωση κατά την οποία για οιονδήποτε λόγο δεν επακολουθήσει η συζήτηση της υποθέσεως.

(4α) Ο ορισμός του δικαστή του μονομελούς και η σύνθεση του πολυμελούς πρωτοδικείου εντός δέκα ή δεκαπέντε ημερών από το κλείσιμο του φακέλου για υποθέσεις, των οποίων προφανές είναι ότι δεν μπορεί να προβλεφθεί η διαδικαστική πορεία, είναι δυνατόν να οδηγήσει σε άνιση κατανομή τους μεταξύ των δικαστών και εκείνη σε επιβράδυνση της απονομής της δικαιοσύνης, εκτός αν σε κάθε περίπτωση εκδίδεται απόφαση παρά την αντίθετη περί τούτου βούληση των διαδίκων, δοθέντος μάλιστα κατά την νέα διάταξη του άρθρου 294 στην περίπτωση των άρθρων 237, 238 επιτρέπεται παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής πριν από την κατάθεση προτάσεων από τον εναγόμενο. Ο ορισμός δικασίμου σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των (30) ημερών παραβλέπει και δεν λαμβάνει υπόψη τις ήδη εκκρεμείς υποθέσεις, που έχουν προσδιορισθεί στα μεγάλης κινήσεως πρωτοδικεία σε δικασίμους, που προσέγγιζαν την διετία. Η ρύθμιση ότι η εγγραφή της υποθέσεως στο οικείο πινάκιο, η οποία γίνεται με πρωτοβουλία του γραμματέα, ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων μπορεί να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι η παρεχόμενη δυνατότητα παρουσίας των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους δικηγόρων κατά τη συζήτηση της υποθέσεως είναι εντελώς τυπική (5α, 6α). Η απόφαση εκδίδεται με βάση τα προσκομισθέντα έγγραφα και τις επισφαλούς αξιολογήσεως ένορκες βεβαιώσεις. Αν κρίνεται αναγκαία η εξέταση μαρτύρων διατάσσεται η επανάληψη της συζητήσεως της υποθέσεως και εξετάζονται ως μάρτυρες ενώπιον του δικαστή του μονομελούς και του εισηγητή του πολυμελούς Πρωτοδικείου από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση και σε περίπτωση ανυπαρξίας τους, η έννοια της οποίας θα δημιουργήσει προβλήματα κατά την εφαρμογή της, από τους προτεινόμενους από τους διαδίκους. Εκτιμάται ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό θα διατάσσεται η επανάληψη της συζητήσεως στο ακροατήριο, με περαιτέρω επιβράδυνση του χρόνου εκδόσεως των αποφάσεων. Η ρύθμιση ότι η καταχώριση της διατάξεως περί επαναλήψεως της συζητήσεως στο ακροατήριο στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου επέχει θέση κλητεύσεως όλων των διαδίκων υποχρεώνει σε διαρκή εγρήγορση τους διαδίκους και τους πληρεξουσίους αυτών δικηγόρους προκειμένου να πληροφορηθούν την ορισθείσα σε χρόνο όχι μικρότερο των (15) ημερών

δικάσιμο για την εξέταση των μαρτύρων, κατά την οποία προφανές είναι ότι η παράστασή τους είναι ουσιαστική. (7α) Εντός πέντε εργασίμων ημερών από την εξέταση των μαρτύρων οι διάδικοι δικαιούνται με προσθήκη να προβούν σε αξιολόγηση αυτών, χωρίς όμως, ατυχώς, να δύνανται να προσκομίσουν νέα αποδεικτικά μέσα προς απόκρουση της μαρτυρίας τους. (8α, 9α) Προκειμένου να επιτευχθεί η ενιαία εκδίκασή τους και να αποφευχθεί η αναβολή της συζητήσεως της υποθέσεως ορίζεται με το άρθρο 238 ότι παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές κατατίθενται και επιδίδονται στην περίπτωση του άρθρου 237 εντός προθεσμίας (60) ημερών και παρεμβάσεις κατόπιν προσεπικλήσεως ή ανακοινώσεως εντός προθεσμίας (90) ημερών από τον νομικώς αδιάφορο για τους εν λόγω διαδίκους χρόνο καταθέσεως της αγωγής. Παράλληλα όμως ορίζεται ότι οι προτάσεις και η προσθήκη κατατίθενται και τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα προσκομίζονται εντός των οριζόμενων προθεσμιών στο άρθρο 237 παράγραφοι 1 και 2, με έναρξή τους ομοίως από τον χρόνο καταθέσεως της αγωγής, με εναπομένοντα εντεύθεν προς τούτο χρόνο (40) και (10) ημερών, αντίστοιχα, έναντι των (100) του ενάγοντος. Οι επισημάνσεις αυτές δικαιολογούν ασφαλώς την εκτίμηση ότι ρυθμίσεις των άρθρων 237 και 238 αξιολογούνται ως ατυχείς και απρόσφορες προς επίτευξη του επιδιωκόμενου δι'αυτών σκοπού της επιταχύνσεως της απονομής της δικαιοσύνης.

(β) Καταργείται το άρθρο 244, με το οποίο παρέιχετο η δυνατότητα, κατά παραδοχή σχετικής αιτήσεως του εναγομένου, ο ειρηνοδίκης να παραπέμψει στο μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο και ο δικαστής του μονομελούς στο Πολυμελές Πρωτοδικείο την εκδίκαση της διαφοράς που αφορά ενοχική απαίτηση αν ενώπιον του δικαστηρίου της παραπομπής εκκρεμούσε αγωγή του εναγομένου κατά του ενάγοντος για απαίτηση που επιδέχεται συμψηφισμό με εκείνη που παραπέμπεται. Η ρύθμιση αυτή ήταν αναγκαία δοθέντος ότι λόγω της δημιουργούμενης κατά τις διατηρούμενες διατάξεις των άρθρων 221 παρ.2 και 222 παρ.2 εκκρεμοδικίας από την προηγηθείσα άσκηση της αγωγής καθίσταται υποχρεωτική η αναστολή της εκδίκασεως της προταθείσης ενστάσεως συμψηφισμού, η πρόταση της οποίας ομοίως συνεπάγεται εκκρεμοδικία.

(γ) Καταργείται η διάταξη του άρθρου 245 παρ.2, με την οποία οριζόταν η κλήση προς αυτοπρόσωπη εμφάνιση του διαδίκου ή του νομίμου αντιπροσώπου του γίνεται προσωπικώς και όχι προς τον αντίκλητο, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 143 παρ.4 (διαμονή στην αλλοδαπή ή άγνωστης διαμονής), η οποία παρά ταύτα διατηρείται, ενώ με βάση την προτεινόμενη ρύθμιση αρκεί σε κάθε περίπτωση και η επίδοση στον αντίκλητο.

(δ) Καταργείται η διάταξη του άρθρου 251, με την οποία οριζόταν ότι ο ειρηνοδίκης οφείλει να καθοδηγεί τους διαδίκους που παρίστανται χωρίς δικηγόρο. Η ρύθμιση αυτή είναι συνεπής προς την υποχρεωτική παράσταση των διαδίκων με πληρεξούσιο δικηγόρο και ενώπιον του ειρηνοδικείου με μόνη εξαίρεση την περίπτωση αποτροπής επικειμένου κινδύνου.

(ε) Με τη νέα διατύπωση του άρθρου 254 επιτρέπεται η επανάληψη της συζητήσεως και όταν επιβάλλεται η διενέργεια αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης ή εξετάσεως των διαδίκων, περιπτώσεις οι οποίες καλύπτονται από τη γενική διατύπωση του ισχύοντος άρθρου, χωρίς να ορίζεται, ατυχώς, ότι οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν προτάσεις πριν ή μετά τη συζήτηση, της υποθέσεως, όπως ειδικώς περί τούτου διαλαμβάνει το άρθρο 254 ΚΠολΔ. Πλεοναστικώς ορίζεται ότι στην περίπτωση των άρθρων 237, 238 ότι μπορεί να διαταχθεί η επανάληψη της συζητήσεως για να εξετασθούν μάρτυρες, περίπτωση η οποία ειδικώς ρυθμίζεται από το άρθρο 237 παρ.6 του σχεδίου.

(στ) Ενώ διατηρείται η διάταξη του άρθρου 260 παρ.1, κατά τους ορισμούς της οποίας αν δεν εμφανίζονται όλοι οι διάδικοι ή δεν μετέχουν κανονικά στη συζήτηση, η συζήτηση ματαιώνεται, προστίθεται πλεοναστικώς δεύτερη παράγραφος, στην οποία διαλαμβάνεται ότι στην περίπτωση των άρθρων 237, 238 αν οι διάδικοι δεν λάβουν κανονικά μέρος στη δίκη η υπόθεση ματαιώνεται, η οποία καλύπτεται από τη γενική διάταξη της πρώτης παραγράφου. Σημειώνεται ότι το πεδίο εφαρμογής της νέας αυτής διατάξεως περιορίζεται στην κατά το άρθρο 238 παρ.6 επανάληψη της συζητήσεως στο ακροατήριο. Ορίζεται όμως παράλληλα ότι αν παρέλθουν εξήντα ημέρες από την ματαίωση χωρίς να συζητηθεί ο προσδιορισμός νέας

συζητήσεως η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο και η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα, υποχρεώνοντας τους διαδίκους να προχωρήσουν οπωσδήποτε στη συζήτηση της υποθέσεως, χωρίς η ματαίωση αυτή καθεαυτή να δημιουργεί προβλήματα στην λειτουργία του δικαστηρίου, λαμβανομένου επιπροσθέτως υπόψη ότι ορίζεται παράλληλα ότι προσδιορισμός νέας συζητήσεως μπορεί να γίνει μόνο μία φορά, χωρίς να συνεκτιμώνται οι περιπτώσεις ματαίωσης από λόγους ανεξάρτητους από τη βούληση των διαδίκων (ενδεικτικά σημειώνονται αποχή δικηγόρων, διενέργεια εκλογών).

(ζ) Καταργείται το άρθρο 269, με το οποίο ρυθμίζεται η κατ'εξαιρεση προνομιακή προβολή και υπό τις αναφερόμενες προϋποθέσεις των διαλαμβανομένων ισχυρισμών, η πρόταση των οποίων είναι δυνατή μόνο με την τήρηση της διαδικασίας των άρθρων 237, 238. Έτσι αποκλείεται αδικαιολόγητα η προβολή ισχυρισμών που προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα, ή αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία ή από δικαιολογημένη αιτίαση δεν προεβλήθησαν εγκαίρως. Αντίθετα δικαιολογημένα καταργείται, λόγω των ρυθμίσεων των άρθρων 237, 238, το άρθρο 270 ΚΠολΔ, με ορθή ένταξη των ρυθμίσεων της παραγράφου 2 αυτού στο κεφάλαιο με τον τίτλο απόδειξη.

(η) Με την παράγραφο 2 του άρθρου 271 ορίζεται ότι αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση δεν επιδόθηκαν εμπρόθεσμα η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα, σε συνέπεια με την διάταξη του άρθρου 215 παρ. 1 εδ. 1, κατά τους ορισμούς της οποίας η αγωγή ασκείται με κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και με επίδοση του αντιγράφου της στον εναγόμενο, ρύθμιση η οποία δεν δικαιολογείται επί απλής κλήσεως μετά από ματαίωση.

VI. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

Ορίζεται στο άρθρο 293 ότι ο συμβιβασμός γίνεται με δήλωση και ενώπιον του εισηγητή δικαστή, στο άρθρο 294 ότι στην περίπτωση των άρθρων 237, 238 πριν από την κατάθεση προτάσεων από τον εναγόμενο, με διατήρηση

παράλληλα της διατάξεως ότι η μεταγενέστερη παραίτηση είναι απαράδεκτη εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντίρρηση και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής αποφάσεως και τέλος με το άρθρο 297 ότι η παραίτηση γίνεται και με δήλωση στις προτάσεις.

VII. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Καταργείται η διάταξη του άρθρου 311, κατά τους ορισμούς της οποίας ο ειρηνοδίκης οφείλει να υποδεικνύει στην απόφαση τα ένδικα μέσα με τα οποία μπορεί να προσβληθεί από τον παριστάμενο χωρίς δικηγόρο διάδικο και ορθώς κατά την αυτή με στοιχείο VI (δ) αιτιολογία.

VII. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΑΠΟΔΕΙΞΗ

(α) Με το άρθρο 340 επαναλαμβάνεται το καταργούμενο άρθρο 270 και ορίζεται ότι το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα αποδεικτικά μέσα που πληρούν τους όρους του νόμου, διαλαμβάνοντας όμως παράλληλα στο επόμενο εδάφιο ότι λαμβάνονται υπόψη ευθέως, όχι συμπληρωματικά, και τα αποδεικτικά που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, στο αυτό δε εδάφιο αναφέρεται ότι εκτιμώνται ελεύθερα, ρύθμιση η οποία όμως ισχύει για όλα τα αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που διαθέτουν κατά νόμο αυξημένη αποδεικτική δύναμη.

(β) με το άρθρο 393 αποκλείονται οι μάρτυρες όταν η αξία του αντικειμένου συμβάσεων, συλλογικών πράξεων και προσθέτων προσυμφώνων υπερβαίνει το ποσό των 30.000,00 Ευρώ αντί εκείνου των 20.000,00 Ευρώ και επιπρόσθετα στο άρθρο 394 αναφέρεται ότι εξαιρετικά επιτρέπονται οι μάρτυρες στις διαλαμβανόμενες στο εν λόγω άρθρο περιπτώσεις, τονίζοντας ορθά τον εξαιρετικό αυτών χαρακτήρα, ο οποίος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του. Τέλος, με το άρθρο 396 ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη των άρθρων 237, 238, εξετάζεται ένας τουλάχιστον μάρτυρας για κάθε διάδικο μέρος και ένα μάρτυρας για κάθε ομόδικο επί ομοδικίας αν τούτο κριθεί απαραίτητο λόγω διαφορετικών

συμφερόντων, χωρίς να δικαιολογείται η επιφύλαξη και διαφοροποίηση σε σχέση με τα άρθρα 237, 238.

(γ) καταργείται η περίπτωση του άρθρου 400 περ. 3, με την οποία εξαιρούνται από μάρτυρες τα πρόσωπα που μπορεί να έχουν συμφέρον από τη δίκη, περίπτωση η οποία αντιμετωπίζεται από την ανάλογη κατά περίπτωση αξιολόγηση της μαρτυρίας τους.

(δ) με τα άρθρα 421 - 424 ρυθμίζεται το αποδεικτικό μέσο των ενόρκων βεβαιώσεων, οι οποίες λαμβάνονται μετά από προηγούμενη, τρεις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες, επίδοση της σχετικής κλήσεως, στην οποία θα αναφέρεται η αγωγή ή το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο οποίο αναφέρεται η βεβαίωση, ο τόπος, ημέρα και ώρα που πρόκειται να δοθεί καθώς και το ονοματεπώνυμο το επάγγελμα και η διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα, με δυνατότητα παραστάσεως κατά την βεβαίωση των διαδίκων και ανάλογα επί αυτών εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 393, 394, 398 παρ. 2, 399, 400, 402, 405, 407, 408, 409 παρ. 2, 4... και 4... που ισχύουν για τους μάρτυρες. Θεωρείται υπερβολικός ο αριθμός των πέντε (5) κατά ανώτατο όριο ενόρκων βεβαιώσεων και επιπρόσθετα τριών (3) για την αντίκρουση για κάθε διάδικο. Τέλος με το άρθρο 424 ορίζεται ότι η κατά παράβαση των διατάξεων αυτών ληφθείσα ένορκη βεβαίωση δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη, ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, στο πλαίσιο της δίκης, για την οποία δόθηκε, ακολουθώντας την πάγια περί τούτου νομολογία.

VII. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΔΙΑΦΟΡΕΣ

Σε συνέχεια με στοιχ. ΒΙΙ αιτιολογία της παρούσης καταργείται η δυνατότητα προφορικής ασκήσεως της αγωγής (άρθρο 468) και το άρθρο 472 (εκπροσώπηση διαδίκου από τα αναφερόμενα στο εν λόγω άρθρο πρόσωπα).

Γ. ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΕΣ

Ι. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το άρθρο 495 παρ. 3 εδάφιο τελευταίο ορίζεται ότι η υποχρέωση καταβολής παραβόλου για την άσκηση ενδίκου μέσου δεν ισχύει στις περιπτώσεις των άρθρων 592 παρ. 1 (γαμικές διαφορές) και 2 (σχέσεις γονέων και τέκνων) και 614 παρ. 3 (εργασιακές διαφορές) και 5 (διαφορές από αμοιβές) του σχεδίου, αποκλείοντας αδικαιολόγητα τις διαφορές του άρθρου 681B (άρθρο 592 αρ. 3 του σχεδίου).

II ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΦΕΣΗ

(α) Η προθεσμία της εφέσεως περιορίζεται σε δύο έτη από τη δημοσίευση της μη επιδοθείσης αποφάσεως (άρθρο 518 παράγραφος 2), διαλαμβάνοντας παράλληλα το επόμενο εδάφιο της αυτής παραγράφου ότι η πάροδος της προθεσμίας αυτής λογίζεται ως επίδοση της αποφάσεως, οπότε για την άσκηση κατ' αυτής αναιρέσεως ισχύει η προθεσμία των (30) ημερών του άρθρου 564 παρ. 1 του ΚΠολΔ και του σχεδίου, αρχομένη από της παρελεύσεως της διετίας και της εντεύθεν τελεσιδικίας της.

(β) Κατά το άρθρο 524 παρ. 1 στην διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, 233 έως 236, 237 παράγραφοι 8 έως 11, 239 (που έχει καταργηθεί) έως 312, 591 παρ. 1 εδ. α' - γ' και 591 παρ. 4, ορίζοντας παράλληλα στην επόμενη παράγραφο ότι η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση του άρθρου 528.

Με τις κατά παραπομπή διατάξεις ορίζεται ότι η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι (30) ημέρες και αν κάποιος από τους διαδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής (60) ημέρες (591 παρ. 1 περ. α'), ότι η παρέμβαση, η προσεπίκληση και η ανακοίνωση ασκούνται, με ποινή απαραδέκτου με δικόγραφο, που κατατίθεται στην γραμματεία του

δικαστηρίου και επιδίδεται στους διαδίκους οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά κατά τη συζήτηση της κυρίας υποθέσεως (591 παρ. 1 περ. β'), προθεσμία επιδόσεως που θεωρείται ότι δεν παρέχει ικανό χρόνο για την προετοιμασία των διαδίκων στους οποίους απευθύνονται τα εν λόγω δικόγραφα, ότι οι προτάσεις κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση (591 παρ. 1 περ. γ') και ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να διατάξει αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη με τις οριζόμενες διατυπώσεις (591 παρ. 4), ρυθμίσεις οι οποίες κατά τα λοιπά κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση.

(γ) Από το άρθρο 527 καταργείται η περίπτωση (3), που αναφέρεται στο παραδεκτό προβολής ισχυρισμών το πρώτον στην κατ' έφεση δίκη με τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 269 ΚΠολΔ, η κατάργηση του οποίου, όπως έχει αναφερθεί, κρίνεται αδικαιολόγητη.

III ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΗ

(α) Ορίζεται το αυτονόητο ότι επιτρέπεται να προσβληθούν με αναψηλάφηση αποφάσεις του Αρείου Πάγου εφόσον δικάζει κατ' ουσίαν (538), προστίθεται ως λόγος αναψηλαφήσεως η ψευδής κατάθεση ενόρκως βεβαιώσαντος (544 αρ. 6), προσδιορίζεται η έναρξη της προθεσμίας για τον προβλεπόμενο από το άρθρο 544 περ. 10 λόγο (αποκατάσταση της παραβιάσεως δικαιώματος της ΕΣΔΑ, που διαπιστώθηκε με απόφαση του ΕΔΔΑ) στην δημοσίευση της αποφάσεως του τελευταίου, με ορθή κατά παραπομπή εφαρμογή των άρθρων 227, 233-268, 271 έως 312, 524 παρ. 2 επόμενα έως 534 και 591 παρ. 4, χωρίς να κρίνεται αναγκαία η παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 591 παρ. 1 περ. α', γ' του σχεδίου, όπως ορίζεται για την έφεση.

IV ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΑΝΑΙΡΕΣΗ

(α) Προστίθενται ως λόγοι αναιρέσεως κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων ή πρωτοδικείων που εκδίδονται επί εφέσεων κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων και εκείνοι των περιπτώσεων 8 και 19 (560), διεύρυνση η οποία κρίνεται δικαιολογημένη παρά τον περιορισμό της καθύλη αρμοδιότητας των ειρηνοδικείων, δοθέντος ότι οι λόγοι αυτοί αναιρέσεως συνδέονται με σοβαρές πλημμέλειες των δικαστηρίων της ουσίας

(β) ορίζεται προθεσμία δύο (2) ετών για την άσκηση αναιρέσεως κατ' αποφάσεως μη επιδοθείσης, αρχομένη από την δημοσίευσή της

(γ) διαμορφώνονται οι αναφερόμενες στην αναιρετική δίκη διατάξεις μετά την προτεινόμενη κατάργηση της εισηγητικής εκθέσεως. Εκτιμάται ότι πρόκειται περί εσφαλμένης ρυθμίσεως. Δικαιολογητικός της λόγος φαίνεται ότι αποτελεί η εξοικονόμηση του χρόνου από τους αρεοπαγίτες που διέθεταν από την απασχόλησή τους με τη σύνταξη της εισηγητικής εκθέσεως επί των υποθέσεων για τις οποίες επακολουθούσε παραίτηση από το δικόγραφο της αναιρέσεως ή ματαιωνόταν η συζήτηση αυτών ή την ενασχόλησή τους για τις υποθέσεις που συζητούνται με τον έλεγχο της βασιμότητας των λόγων αναιρέσεως, η εξέταση των οποίων καθίσταται στη συνέχεια αλυσιτελής μετά την παραδοχή ενός λόγου με αναιρετική εμβέλεια στο σύνολο της προσβαλλομένης αποφάσεως, με αποτέλεσμα την ταχύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων που συζητούνται. Πρόκειται για άποψη που ερείδεται επί εσφαλμένης αξιολογήσεως προϋποθέσεων. Η παραίτηση από το δικόγραφο της αναιρέσεως ή η ματαίωση της συζητήσεως της υποθέσεως οφείλεται κυρίως στην πειστικότητα της εισηγητικής εκθέσεως περί του αβασίμου της αιτήσεως αναιρέσεως ή, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με την ματαίωση της συζητήσεως επιδιώκεται η επαναφορά της προς συζήτηση όταν για οποιοδήποτε λόγο δικαιολογείται η αντικατάσταση του ορισθέντος εισηγητή. Παραβλέπεται επίσης ότι η ύπαρξη της εισηγητικής εκθέσεως, ακόμη και όταν η εκδιδόμενη απόφαση είναι αντίθετη προς εκείνη, διευκολύνει την ταχεία έκδοση της αποφάσεως. Κυρίως όμως έχοντας υπόψη οι διάδικοι την κρίση του εισηγητή επί της αναιρέσεως, είναι δυνατόν να επισημάνουν και διορθωθούν λάθη ή παραλείψεις που περιέχονται στην εισηγητική έκθεση, η

θεραπεία των οποίων μετά την έκδοση της αποφάσεως δεν είναι νομικώς δυνατή.

V. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΑΝΑΚΟΠΗ ΚΑΙ ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗ

Με την μοναδική τροποποίηση ορίζεται ότι το δικόγραφο των προσθέτων λόγων κοινοποιείται στον καθού σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της ανακοπής και όταν πρόκειται για ειδικές διαδικασίες οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, χρονική διαφοροποίηση μεταξύ τακτικής και ειδικών διαδικασιών, η οποία κρίνεται αδικαιολόγητη, με ορθότερη ρύθμιση τη σύντμηση και επιμήκυνση αντίστοιχα των εν λόγω προθεσμιών.

Δ. ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με τις γενικές διατάξεις προσδιορίζεται αναλυτικά η οφειλόμενη γενικώς να τηρηθεί διαδικασία, με επισήμανση των παρακάτω μνημονευομένων ρυθμίσεων, οι οποίες αξιολογούνται ότι κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση γενικώς. Και ειδικότερα:

(α) για το παραδεκτό της ασκήσεως παρεμβάσεως, προσεπικλήσεως και ανακοινώσεως απαιτείται επίδοση στους διαδίκους του σχετικού δικογράφου οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτησή τους, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά με εκείνη της κυρίας υποθέσεως, χρόνος ο οποίος δεν θεωρείται ικανός για την προετοιμασία των τελευταίων,

(β) για το παραδεκτό των περιεχομένων στις προτάσεις μέσω επίθεσης και άμυνας, που κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση, απαιτείται επιπρόσθετα η πρότασή τους συνοπτικώς και προφορικά και καταχώρησή τους στα πρακτικά,

(γ) έως την δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση κατατίθεται η προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία αξιολογούνται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται αποδεικτικά μέσα μόνο για αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν

(δ) ορίζεται ομοίως προθεσμία οκτώ (8) ημερών πριν από τη συζήτηση για την επίδοση του δικογράφου της ανταγωγής, αντεφέσεως, προσθέτων λόγων εφέσεως και αναψηλαφήσεως, χρόνο ο οποίος δεν κρίνεται ομοίως επαρκής για την προετοιμασία των διαδίκων κατά των οποίων απευθύνονται τα εν λόγω δικόγραφα

(ε) ορίζεται ότι η προφορική συζήτηση στα πρωτοβάθμια δικαστήρια είναι υποχρεωτική και παρέχεται η δυνατότητα κατά την κρίση του δικαστηρίου να εφαρμόσει τα άρθρα 245 (παροχή πληροφοριών και διασαφήσεων από τους διαδίκους) και 415 επ. (εξέταση των διαδίκων) και διατάξει την διενέργεια αυτοψίας ή πραγματογνωμοσύνης

(στ) κατά την εκδίκαση της ανακοπής ερημοδικίας, της εφέσεως και της αναψηλαφήσεως εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την εκδίκαση της υποθέσεως, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, με εξαίρεση την αναίρεση, η οποία εκδικάζεται κατά τις γενικές διατάξεις, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. Οι γενικές αυτές διατάξεις εφαρμόζονται στις διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση (άρθρα 592 - 613) και στις περιουσιακές διαφορές (μισθωτικές διαφορές, διαφορές από την οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, εργατικές διαφορές, διαφορές από αμοιβές, διαφορές από ζημία, από αυτοκίνητα, διαφορές από δημοσιεύματα ή τηλεοπτικές εκπομπές και από πιστωτικούς τίτλους - άρθρα 614-622B).

Στη συνέχεια προσδιορίζονται οι υποθέσεις που ανήκουν σε κάθε ειδικότερη κατηγορία και ορίζονται οι περαιτέρω γενικές και ειδικές διατάξεις που ισχύουν για εκάστη τούτων, που αποτελούν επανάληψη των διατάξεων του

ΚΠολΔ, με ορθότερη δομή και διατύπωσή τους. Όμοια επαναλαμβάνονται στη συνέχεια οι ισχύουσες διατάξεις για την διαδικασία εκδόσεως διαταγής πληρωμής και διαταγής αποδόσεως της χρήσεως μισθίου και την εκδίκαση των κατ' αυτών ανακοπών με περιορισμένης εκτάσεως συμπληρωματικές και διορθωτικές διατάξεις, οι οποίες αξιολογούνται ως ορθές.

Ε. ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Από τις επαναλαμβανόμενες κύρια διατάξεις του ισχύοντος ΚΠολΔ και ορθές συμπληρώσεις αυτών κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί (α) ότι το προς εξασφάλιση δικαίωμα μπορεί να αφορά μέλλουσα απαίτηση, (β) η πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά, (γ) αντί του απαραδέκτου της αιτήσεως για λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου η επ' αυτής απόφαση δεν εκτελείται χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, με απειλούμενη κύρωση την ακυρότητα της εκτελέσεως, (δ) η εκδοθησομένη απόφαση περιέχει συνοπτική αιτιολογία και δημοσιεύεται μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας (48) ώρες μετά τη συζήτηση και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο εντός προθεσμίας (30) ημερών από τη συζήτηση της υποθέσεως. Εκτιμάται ότι η ρύθμιση αυτή ενέχει κινδύνους ως προς την ορθή απονομή της δικαιοσύνης λαμβανομένου υπόψη ότι οι συνέπειες της περί ασφαλιστικών μέτρων αποφάσεως μπορεί να επιφέρουν σημαντικές έννομες συνέπειες στην προσωπική, επαγγελματική και οικονομική κατάσταση του διαδίκου, (ε) παρέχεται η δυνατότητα εγγραφής προσημειώσεως υποθήκης και επιβολής συντηρητικής κατασχέσεως με βάση οριστική απόφαση, (στ) η υποχρέωση ασκήσεως της κύριας αγωγής ορίζεται σε (60) ημέρες από την επίδοση της αποφάσεως που επιδικάζει προσωρινά απαίτηση.

ΣΤ. ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

Επαναφέρεται και ορθώς η γενική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου επί των υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας, με περιορισμένης εκτάσεως εξαιρέσεις υπέρ της αρμοδιότητας του Πολυμελούς Πρωτοδικείου και διατήρηση της αρμοδιότητας του Ειρηνοδικείου στις υποθέσεις οι οποίες δεν εμφανίζουν ιδιαίτερη δυσχέρεια στην επεξεργασία τους (άρθρα 782, 787, 797, 798, 807, 809, 826, 843, 861). Κατά τα λοιπά διατηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις του ΚΠολΔ, με περιορισμένης εκτάσεως και προς την ορθή κατεύθυνση συμπληρώσεις.

Z. ΒΙΒΛΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Στο δίκαιο της εκτελέσεως επέρχονται οι αμέσως παρακάτω σημειούμενες κατά περίπτωση και αξιόλογες για να αναφερθούν τροποποιήσεις

(α) Με το άρθρο 933 ορίζεται επιπρόσθετα (1) ότι αν ασκηθούν περισσότερες ανακοπές με ξεχωριστά δικόγραφα, προσδιορίζονται και εκδικάζονται όλες υποχρεωτικά στην ίδια δικάσιμο, (2) ότι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κοινοποιείται οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, (3) ότι η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός (60) ημερών από την κατάθεσή της και γίνεται με την διαδικασία των άρθρων 686 επ. (4) κατά της απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων, με εξαίρεση μόνο την περίπτωση της ανακοπής ερημοδικίας και της εφέσεως κατά της απόφασης, η οποία εκδόθηκε επί ανακοπής κατά της απαίτησης που στηρίζεται σε συμβολαιογραφικό έγγραφο. Ορθώς επιδιώκεται με τις ρυθμίσεις αυτές η ταχεία περάτωση των δικών που αφορούν την εγκυρότητα των πράξεων της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως, πλην όμως ο αποκλεισμός των ενδίκων μέσων κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί ανακοπής κατά της εκτελέσεως δεν δικαιολογούνται, (5) τα στάδια προσβολής των πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως περιορίζονται σε δύο (2) και ειδικότερα (i) από την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση μέχρι και τη δημοσίευση της κατασχετήριας εκθέσεως, με οριζόμενη προθεσμία προς άσκηση ανακοπής εκείνη των (45) ημερών από την ημέρα της κατασχέσεως

και (ii)της τελευταίας πράξεως της εκτελέσεως εντός (30) ημερών από την διενέργειά της και αν πρόκειται για εκτέλεση προς ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων εντός (30) ημερών από την ημέρα του πλειστηριασμού ή του αναπλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά και εντός (60) ημερών από της μεταγραφής της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως αν πρόκειται για ακίνητα. Αξιολογείται ως ορθός ο περιορισμός και ο σαφής προσδιορισμός των τμημάτων της σταδιακής προσβολής των πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως και (6) στις δίκες σχετικά με την εκτέλεση εφαρμόζεται το άρθρο 591 παρ. 1 περ. α' (προθεσμία κλητεύσεως (30) και (60) ημέρες.

(β) κατά το άρθρο 958 παρ. 2 επιτρέπεται η αναγκαστική κατάσχεση κινητών πραγμάτων και από άλλο δανειστή που έχουν ήδη κατασχεθεί

(γ) επιβάλλεται και ορθώς η έντοκη κατάθεση του πλειστηριάσματος σε πιστωτικό ίδρυμα, με προσαύξηση του ακατάσχετου πλειστηριάσματος με τους τόκους (965 παρ. 4)

(δ) διευρύνονται οι απαιτήσεις οι οποίες προνομιακά κατά το άρθρο 975 ικανοποιούνται

(ε) παρέχεται η δυνατότητα ικανοποίησεως της απαιτήσεως των δανειστών με την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής παρά το γεγονός ότι εκκρεμεί ανακοπή κατά του πίνακα κατατάξεως (980 παρ. 2)

(στ) διαλαμβάνει περί της μη ισχύος του απορρήτου των καταθέσεων και των άυλων μετοχών έναντι του δανειστή που έχει δικαίωμα κατασχέσεως (993 παρ. 5)

(ζ) μετά την κατάσχεση είναι άκυρη η διάθεσή του και από τον τρίτο κύριο ή νομέα και παρέχεται και το δικαίωμα καταγγελίας της μισθώσεως ή άλλης έννομης σχέσεως από τον υπερθεματιστή (άρθρο 997)

(η) ορίζεται ότι δεν εκτελείται απόφαση περί προσωπικής κρατήσεως αν κατά τον χρόνο της εκτελέσεως ο καταδικασθείς βρίσκεται σε αδυναμία να εκπληρώσει τη χρηματική οφειλή του (1049).

Γενικά οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο δίκαιο της αναγκαστικής εκτελέσεως εξυπηρετούν την ταχεία περάτωση των διαφορών που δημιουργούνται και την επιτυχή αντιμετώπιση των διάφορων στρεβλώσεων που εμφανίζονται κατά την διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως προς πραγμάτωση του επιδιωκόμενου δι' αυτής σκοπού της εκτελέσεως των εκτελεστών τίτλων, ως περιεχόμενο της αξιώσεως παροχής έννομης προστασίας.

Η. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Στο σχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν διαλαμβάνονται διατάξεις μεταβατικού χαρακτήρα. Εντεύθεν τα προβλήματα διαχρονικού δικαίου θα αντιμετωπισθούν με την προσφυγή στην ανάλογη εφαρμογή των αντίστοιχου περιεχομένου διατάξεων του εισαγωγικού Νόμου του ισχύοντος ΚΠολΔ.

Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Ευτέρπη Κουτζαμάνη, συμφώνησε με την παραπάνω πρόταση του Εισηγητή και αποχώρησε από την αίθουσα πριν την έναρξη της ψηφοφορίας (άρθρο 14 παρ. 1 εδ. γ' του ν. 1756/1988, όπως αντικ. με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3388/2005).

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου τούτου νομίμως και παραδεκτώς συγκαλείται, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών», όπως ισχύει.

Στη συνέχεια, αφού άκουσε τον Εισηγητή-Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου Νικόλαο Λεοντή, ακολούθησε διαλογική συζήτηση και ανταλλαγή γνώμων μεταξύ των μελών της, αναπτύχθηκαν σχετικές απόψεις και έλαβαν το λόγο διαδοχικά από τον Πρόεδρο οι παρακάτω και είπαν:

- Για το ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ-ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ

Αθανάσιος Κουτρομάνος, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου:

Κρίσιμες διατάξεις του Σχεδίου φαίνεται να ερείδονται στην βάση ή στην υπόθεση: (α)ότι οι διάδικοι είναι ολιγάριθμα πρόσωπα (που μάλιστα κατοικούν στην ίδια περιοχή) και (β)ότι οι διάδικοι είναι οργανωμένες επιχειρήσεις με νομικούς συμβούλους και συγκροτημένα λογιστήρια, που έχουν ως εκ τούτου τακτοποιημένα και ευχερώς διαθέσιμα τα στοιχεία που αφορούν κάθε υπόθεση. Επειδή όμως, κατά την κοινή πείρα, οι προϋποθέσεις αυτές δεν συντρέχουν πάντοτε, ή μάλλον σπανίως συντρέχουν, είναι πολύ πιθανό να καταστεί δυσχερής έως αδύνατη η εφαρμογή των οικείων διατάξεων. Παράδειγμα 1ο: Σε περίπτωση πολυάριθμων εναγομένων (που δυνητικά μπορεί να υπερβαίνουν και τους εκατό) φαίνεται εξωπραγματικό ότι μπορεί να γίνουν επιδόσεις της αγωγής ανά την Ελλάδα ή και στο Εξωτερικό «μέσα σε προθεσμία τριάντα ή εξήντα ημερών από την κατάθεσή της», όπως ορίζει το άρθρο 215 παρ. 2, ενώ είναι αμφίβολο αν εφαρμόζεται στην προθεσμία αυτή η ρύθμιση του άρθρου 148. Παράδειγμα 2ο: Είναι δεδομένο της κοινής πείρας, ότι μεταξύ των διαδίκων υπάρχουν πρόσωπα με προβλήματα, που πρακτικώς εμποδίζουν την ενασχόληση που απαιτεί η προπαρασκευή της συμμετοχής σε μία πολιτική δίκη, όπως είναι οι νοσηλευόμενοι, οι ταξιδεύοντες ή εργαζόμενοι στο Εξωτερικό ή ναυτολογημένοι σε ποντοπόρα πλοία, οι οικονομικώς δυσπραγούντες κλπ. Τα πρόσωπα αυτά - ιδίως δε εκείνα που υφίστανται τον αιφνιδιασμό της εναγωγής- ευλόγως δεν δύνανται να ανταποκριθούν στο βάρος «μέσα σε εκατό ημέρες από την κατάθεση της αγωγής να καταθέσουν προτάσεις και να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται με αυτές», όπως ορίζεται στο άρθρο 237 παρ. 1. Εξίσου εξωπραγματικό φαίνεται το ενδεχόμενο να ανταποκριθούν στο βάρος αυτό δημόσιοι οργανισμοί που είναι διάδικοι (ιδίως ως εναγόμενοι) σε δίκες εμπράγματος δικαίου! Παράδειγμα 3ο: Με δεδομένο ότι κατά το άρθρο 237 παρ. 4 «κατά την ορισμένη δικάσιμο δεν εξετάζονται μάρτυρες» και κατά το άρθρο 422 παρ. 1, «ο διάδικος που επιδιώκει την λήψη ένορκης βεβαίωσης ..... επιδίδει ..... στον αντίδικο του κλήση ....», ο διάδικος μιας πολυπρόσωπης δίκης θα βρίσκεται στο δίλημμα: είτε να μετάσχει στην «ορισμένη δικάσιμο» χωρίς μάρτυρες, ευελπιστώντας ότι το δικαστήριο θα κρίνει «απολύτως αναγκαία την εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο» και θα διατάξει επανάληψη της

συζήτησης προς τούτο κατά το άρθρο 237 παρ. 6, είτε να καλέσει ακόμα και «υπερεκατό» διαδίκους για να λάβει μια ένορκη βεβαίωση ενώπιον συμβολαιογράφου!

Γεώργιος Γεωργέλλης, Αρεοπαγίτης: «Είναι ανεφάρμοστο το σύστημα που προτείνεται με το Σχέδιο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, να παραμείνει το ισχύον.»

Πάνος Πετρόπουλος, Αρεοπαγίτης: «Κληθήκαμε να διαχειριστούμε το κακό. Τα όσα προτείνονται με το Σχέδιο είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Αν δεν είχε καταργηθεί η προδικαστική θα ήταν αλλιώς τα πράγματα.»

Δημήτριος Κράνης, Αρεοπαγίτης: «Μολονότι και υπό τις ισχύουσες ρυθμίσεις των άρθρων 237 και 238 Κ.Πολ.Δ δημιουργούνται προβλήματα εξαιτίας της κακής εφαρμογής τους, θεωρώ ότι το νέο σύστημα που εισάγεται με την αντικατάσταση των ως άνω άρθρων, θα δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα και γι' αυτό δεν θα πρέπει να εισαχθεί.»

Δημήτριος-Στέφανος Βόσκας, Αρεοπαγίτης: «Αν πρόκειται για δύο αντίθετες αγωγές, όπου για τη μία θα ισχύει το παλιό σύστημα και για την άλλη το νέο, τι θα γίνεται? Πρέπει να υπάρχει μεταβατική διάταξη.»

Γεώργιος Κοντός, Αρεοπαγίτης: «Θα έλεγα ότι πρέπει να κάνουμε εμείς τη τομή και να προτείνουμε εμείς για να δει ο πολίτης ότι υπάρχει δικαιοσύνη. Το πρόβλημα είναι από τη πληθώρα των δικηγόρων. Οι δυνατές τομές πρέπει να προταθούν από εμάς.»

●ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ-ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ-ΑΝΑΙΡΕΣΗ Μιχαήλ Θεοχαρίδης, Πρόεδρος Αρείου Πάγου: «Έχω τη γνώμη ότι πρέπει να διατηρηθεί η εισήγηση για την αποφυγή λαθών και για την ασφάλεια του δικαίου. Η Ολομέλεια πρέπει να εμμένει στην διατήρηση της εισήγησης και να περιοριστεί ο αριθμός των υποθέσεων που χρεώνεται ο κάθε δικαστής.»

Αθανάσιος Κουτρομάνος, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου: « Νομίζω ότι μπορεί και πρέπει να διατηρηθεί η εισήγηση αλλά μόνον για τον αναιρετικό λόγο του άρθρου 559 αριθμ. 1. Και τούτο, αφενός μεν διότι ο λόγος αυτός

παρουσιάζει συνήθως τις μεγαλύτερες δυσχέρειες, αφετέρου δε διότι η νομολογία του Αρείου Πάγου στα ζητήματα της εννοίας και της εφαρμογής των κανόνων του ουσιαστικού δικαίου έχουν ευρύτατες βαθύτατες και μακροχρόνιες συνέπειες στην έννομη τάξη, πράγμα που συνήθως δεν συμβαίνει με τους άλλους αναιρετικούς λόγους.

Με τον τρόπο δε αυτό διατηρείται και η δυνατότητα αυτεπάγγελτης εξέτασης του πρώτου αναιρετικού λόγου με πρόταση του εισηγητού αρεοπαγίτου χωρίς προβλήματα. Αντιθέτως, όπως διαμορφώνεται η παρ. 4 του Σχεδίου έχει το πρόβλημα της μη ακροάσεως του αναιρεσιβλήτου!»

Αντώνιος Ζευγώλης, Αρεοπαγίτης: «Η εισήγηση στην αναίρεση να διατηρηθεί. Και άλλες φορές προτάθηκε να καταργηθεί όμως, ευτυχώς, ποτέ αυτό δεν έγινε.»

Βασίλειος Λυκούδης, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου : «Δεν συμφωνώ ότι με την εισήγηση πείθονται οι διάδικοι και δεν επανέρχονται. Με την εισήγηση εκφράζεται η γνώμη ενός μέλους που μετέχει στη σύνθεση. Σ' αυτό στηρίζεται και η πρόσφατη σχετική απόφαση του ΣτΕ.»

Γεώργιος Χρυσικός, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου: «Η παραβίαση της δίκαιης δίκης μπορεί να ανατραπεί αν ο αναιρεσιβλήτος καταθέσει προτάσεις.»

Γεώργιος Κοντός, Αρεοπαγίτης: «Συμφωνώ με τον κ. Λυκούδη. Αν δεν υπάρχει η εισήγηση ο δικαστής θα είναι πιο ευαίσθητος.»

Δημήτριος Κράνης, Αρεοπαγίτης: «Πρέπει να λάβουμε υπόψη, ότι τελευταία η ρύθμιση του ΚΠολΔ, που επιβάλλει την κατάθεση εισήγησης πριν από τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης ως προς τη βασιμότητα ή μη των λόγων της, αμφισβητείται ολοένα και περισσότερο ως αντισυνταγματική και αντίθετη προς την αρχή της δίκαιης δίκης, υπό την έννοια ειδικότερα ότι η διατύπωση εισήγησης με βάση μόνον τους ισχυρισμούς του αναιρεσείοντος, όταν ο αναιρεσιβλήτος δεν έχει καταθέσει προτάσεις, και ακολούθως η συμμετοχή του Εισηγητή Αρεοπαγίτη στη σύνθεση του δικάζοντος Τμήματος του Αρείου Πάγου ενδέχεται να επηρεάσει τα λοιπά μέλη της σύνθεσης προς τις απόψεις του Εισηγητή. Άλλωστε με τη σκέψη αυτή η Ολομέλεια του ΣτΕ

αντικατέστησε την εισήγηση με απλό ενημερωτικό σημείωμα στις εισαγόμενες να δικασθούν στα Τμήματα του ΣτΕ υποθέσεις, επικαλούμενη και σχετική νομολογία του ΕΔΔΑ. Κατά τα λοιπά, πρέπει να παρατηρηθεί, ότι ναι μεν η εισήγηση περιορίζει την προφορική ανάπτυξη των λόγων της αίτησης αναίρεσης στο ακροατήριο του Αρείου Πάγου και παράλληλα διευκολύνει τον Πρόεδρο του δικάζοντος κάθε φορά Τμήματος να έχει σαφή εικόνα των προβαλλόμενων αιτιάσεων κατά της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, όμως σε αντίθεση με τα θετικά αυτά στοιχεία της εισήγησης, ιδιαίτερα αρνητικό στοιχείο είναι η κοινή διαπίστωση ότι μεγάλο μέρος των εισηγήσεων καθίστανται χωρίς αντικείμενο, όταν οι υποθέσεις που αφορούν τελικά μταιώνονται ή γίνεται παραίτηση από αυτές. Με το δεδομένο αυτό και προκειμένου να περιορισθεί ο άσκοπος, κατ' αποτέλεσμα, μόχθος του Εισηγητή, ίσως θα ήταν σκόπιμη η ρύθμιση που θα επέτρεπε στον Εισηγητή να μη διατυπώσει εισήγηση για όλους τους λόγους της αίτησης αναίρεσης, όταν κρίνει βάσιμο κάποιον ή κάποιους από αυτούς, με αποτέλεσμα την ολική αναίρεση της προσβαλλόμενης απόφασης.»

Πάνος Πετρόπουλος, Αρεοπαγίτης: «Το ότι με την ύπαρξη της εισήγησης είναι καλύτερη η προετοιμασία του δικαστή δεν ισχύει. Άλλωστε, δεν υπάρχει λόγος να έχουμε αιτήσεις εξαιρέσης κατά των εισηγητών.»

Ευφημία Λαμπροπούλου, Αρεοπαγίτης: « Συμφωνώ με τη γνώμη του Εισηγητή. Η εισήγηση στην αναίρεση πρέπει να διατηρηθεί.»

Παναγιώτης Χατζηπαναγιώτης, Αρεοπαγίτης: «να είναι υποχρεωτική η κατάθεση των προτάσεων»

●ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ-ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Δημήτριος Κράνης, Αρεοπαγίτης: «Η διάταξη του νομοσχεδίου για τον ΚΠολΔ, που επιτρέπει στο δικαστήριο της κύριας δίκης να ανακαλεί για νομικά και ουσιαστικά ελαττώματα όχι μόνον τις αποφάσεις που διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα, αλλά και αυτές που απορρίπτουν τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, θα επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τα δικαστήρια της κύριας δίκης με αβάσιμες, κατά κανόνα, ανακλητικές αιτήσεις και υπ' αυτή την έννοια είναι ατυχής, αφού αντίθετα με το στόχο του νομοσχεδίου, που

είναι η επιτάχυνση των δικών, εισάγει έμμεσα και χωρίς ιδιαίτερο λόγο το ένδικο μέσο της έφεσης για όλες τις υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων.»

Στη συνέχεια, μετά την ανταλλαγή απόψεων και τη διαλογική

συζήτηση μεταξύ των μελών ακολούθησε ψηφοφορία ως εξής:

(Α). Επί της προτεινόμενης με το Σχέδιο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποίησης των άρθρων 237 και 238 Κ.Πολ.Δ εψήφισαν κατά της τροποποίησης σαράντα (40) μέλη και ειδικότερα οι: 1)Μιχαήλ Θεοχαρίδης, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου 2)Αθανάσιος Κουτρομάνος, 3)Γεώργιος Χρυσικός, 4)Δήμητρα Παπαντωνοπούλου, 5)Νικόλαος Λεοντής, 6)Γρηγόριος Κουτσόπουλος, 7)Σπυρίδων Μιτσιάλης, Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου 8)Βιολέτα Κυτέα, 9)Γεώργιος Γεωργέλης, 10)Παναγιώτης Ρουμπής, 11)Ανδρέας Δουλγεράκης, 12)Νικόλαος Πάσσος, 13)Αικατερίνη Βασιλακοπούλου-Κατσαβριά, 14)Ιωάννης Γιαννακόπουλος, 15)Χρυσόστομος Ευαγγέλου, 16)Δημήτριος Κράνης, 17)Ανδρέας Ξένος, 18)Ευφημία Λαμπροπούλου, 19)Αντώνιος Ζευγώλης, 20)Ερωτόκριτος Καλούδης, 21)Ιωάννα Πετροπούλου, 22)Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, 23)Εμμανουήλ Κλαδογένης, 24)Γεώργιος Σακκάς, 25)Χρυσούλα Παρασκευά, 26)Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, 27)Ελένη Διονυσοπούλου, 28)Παναγιώτης Χατζηπαναγιώτης, 29)Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, 30)Ευγενία Προγάκη, 31)Αγγελική Αλειφεροπούλου, 32)Γεώργιος Κοντός, 33)Βασίλειος Πέππας, 34)Χαράλαμπος Καλαματιανός, 35)Γεώργιος Λέκκας, 36)Πηνελόπη Ζωντανού, 37)Δημήτριος-Στέφανος Βόσκας, 38)Μαρία Χυτήρογλου, 39)Ειρήνη Καλού και 40)Αρτεμισία Παναγιώτου, Αρεοπαγίτες. Εψήφισαν υπέρ της προτεινόμενης τροποποίησης οκτώ (8) μέλη και ειδικότερα οι: 1)Βασίλειος Λυκούδης, Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, 2)Χριστόφορος Κοσμίδης, 3)Ιωάννης Χαμηλοθώρης, 4)Μιχαήλ Αυγουλέας, 5)Πάνος Πετρόπουλος, 6)Ασπασία Μαγιάκου, 7)Αριστείδης Πελεκάνος και 8)Αθανάσιος Καγκάνης, Αρεοπαγίτες.

(Β). Επί της προτεινόμενης με το Σχέδιο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργήσεως της εισηγητικής εκθέσεως του εισηγητή-αρεοπαγίτη για τους λόγους αναίρεσης εψήφισαν υπέρ της προτεινόμενης τροποποίησης τριάντα

τέσσερα (34) μέλη και ειδικότερα οι παρακάτω: 1) Βασίλειος Λυκούδης, 2)Γρηγόριος Κουτσόπουλος, Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου, 3)Παναγιώτης Ρουμπής, 4)Αικατερίνη Βασιλακοπούλου - Κατσαβριά, 5)Ιωάννης Γιαννακόπουλος, 6)Χρυσόστομος Ευαγγέλου, 7)Δημήτριος Κράνης, 8)Χριστόφορος Κοσμίδης, 9)Ερωτόκριτος Καλούδης, 10)Ιωάννα Πετροπούλου, 11)Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, 12)Εμμανουήλ Κλαδογένης, 13)Γεώργιος Σακκάς, 14)Ιωάννης Χαμηλοθώρης, 15)Χρυσούλα Παρασκευά, 16)Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, 17)Μιχαήλ Αυγουλέας, 18)Ελένη Διονυσοπούλου, 19)Παναγιώτης Χατζηπαναγιώτης, 20)Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, 21)Πάνος Πετρόπουλος, 22)Αγγελική Αλειφεροπούλου, 23)Γεώργιος Κοντός, 24)Ασπασία Μαγιάκου, 25)Αριστείδης Πελεκάνος, 26) Βασίλειος Πέππας, 27)Χαράλαμπος Καλαματιανός, 28)Γεώργιος Λέκκας, 29)Πηνελόπη Ζωντανού, 30)Αθανάσιος Καγκάνης, 31)Δημήτριος-Στέφανος Βόσκας, 32)Μαρία Χυτήρογλου, 33)Ειρήνη Καλού και 34)Αρτεμισία Παναγιώτου, Αρεοπαγίτες.

Εψήφισαν κατά της προτεινόμενης ρυθμίσεως δεκατρία (13) μέλη και ειδικότερα οι: 1)Μιχαήλ Θεοχαρίδης Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, 2)Γεώργιος Χρυσικός, 3)Δήμητρα Παπαντωνοπούλου, 4)Νικόλαος Λεοντής, 5)Σπυρίδων Μιτσιάλης, Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου, 6)Βιολέττα Κυτέα, 7)Γεώργιος Γεωργέλλης, 8)Ανδρέας Δουλγεράκης, 9)Νικόλαος Πάσσος, 10)Ανδρέας Ξένος, 11)Ευφημία Λαμπροπούλου, 12)Αντώνιος Ζευγώλης και 13)Ευγενία Προγάκη, Αρεοπαγίτες. Ένα μέλος(1) ο Αθανάσιος Κουτρομάνος, Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, ψήφισε υπέρ της μερικής καταργήσεως της εισηγήσεως, κατά τα διατυπωθέντα κατά τη συζήτηση.

(Γ). Επί του θέματος της προτεινόμενης με το Σχέδιο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διεύρυνσης των λόγων αναιρέσεως κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων ή πρωτοδικείων που εκδίδονται επί εφέσεων κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων, με την πρόσθεση των λόγων αναίρεσης από το άρθρο 559 Κ.Πολ.Δ περιπτ. 8 και 19, εψήφισαν υπέρ της προτεινόμενης με το Σχέδιο ρυθμίσεως είκοσι τέσσερα (24) μέλη και ειδικότερα οι :1)Μιχαήλ Θεοχαρίδης, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, 2)Δήμητρα Παπαντωνοπούλου, 3)Νικόλαος Λεοντής, 4)Γρηγόριος Κουτσόπουλος, Αντιπρόεδροι του Αρείου

Πάγου, 5)Βιολέτα Κυτέα, 6)Παναγιώτης Ρουμπής, 7)Νικόλαος Πάσσοι, 8)Αικατερίνη Βασιλακοπούλου-Κατσαβριά, 9)Ιωάννης Γιαννακόπουλος, 10)Χρυσόστομος Ευαγγέλου, 11)Δημήτριος Κράνης, 12)Ανδρέας Ξένος, 13)Ευφημία Λαμπροπούλου, 14)Αντώνιος Ζευγώλης, 15)Ερωτόκριτος Καλούδης, 16)Ιωάννης Χαμηλοθώρης, 17)Χρυσούλα Παρασκευά, 18)Ελένη Διονυσοπούλου, 19)Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, 20)Πάνος Πετρόπουλος, 21)Ευγενία Προγάκη, 22)Γεώργιος Κοντός, 23)Δημήτριος-Στέφανος Βόσκακ και 24)Αρτεμισία Παναγιώτου, Αρεοπαγίτες. Επήφισαν κατά της προτεινόμενης με το Σχέδιο Κ.Πολ.Δ. ρυθμίσεως είκοσι τέσσερα (24) μέλη και ειδικότερα οι εξής: 1)Αθανάσιος Κουτρομάνος, 2)Γεώργιος Χρυσικός, 33)Βασίλειος Λυκούδης, 4)Σπυρίδων Μιτσιάλης, Αντιπρόεδροι Αρείου Πάγου, 5)Γεώργιος Γεωργέλλης, 6)Ανδρέας Δουλγεράκης, 7)Χριστόφορος Κοσμίδης, 8)Ιωάννα Πετροπούλου, 9)Ειρήνη Κιουρκτσόγλου-Πετρουλάκη, 10)Εμμανουήλ Κλαδογένης, 11)Γεώργιος Σακκάς, 12)Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, 13)Μιχαήλ Αυγουλέας, 14)Παναγιώτης Χατζηπαναγιώτης, 15)Αγγελική Αλειφεροπούλου, 16)Ασπασία Μαγιάκου, 17)Αριστείδης Πελεκάνος, 18)Βασίλειος Πέππας, 19)Χαράλαμπος Καλαματιανός, 20)Γεώργιος Λέκκακ, 21)Πηνελόπη Ζωντανού, 22)Αθανάσιος Καγκάνης, 23)Μαρία Χυτήρογλου και 24)Ειρήνη Καλού, Αρεοπαγίτες.

Στη συνέχεια, κατά την διαλογική συζήτηση που επακολούθησε σχετικά με την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 79 Κ.Πολ.Δ, για τη συμμετοχή τρίτων στη δίκη, ο Αρεοπαγίτης Ιωάννης Χαμηλοθώρης, αφού έλαβε τον λόγο, είπε ότι θα επακολουθήσει διευκρίνιση του Σχεδίου Κ.Πολ.Δ, ώστε η άσκηση κυρίας παρεμβάσεως να επιτρέπεται μόνο κατά την πρωτοβάθμια δίκη. Ο Εισηγητής-Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου Νικόλαος Λεοντής εισηγήθηκε να αξιολογηθεί η προτεινόμενη ρύθμιση, όπως τώρα διευκρινίζεται, ως ανεπιτυχής. Με την εισήγηση αυτή συντάχθηκαν όλα τα μέλη της παρούσας Ολομέλειας, πλην των Αρεοπαγιτών Ιωάννη Χαμηλοθώρη και Πάνου Πετρόπουλου, που έχουν τη γνώμη ότι με το προτεινόμενο περιορισμό ασκήσεως της κυρίας παρεμβάσεως μόνο στη πρωτοβάθμια δίκη επιταχύνεται η διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης.

Η πλειοψηφούσα γνώμη των σαράντα έξι (46) μελών έναντι (2) δύο μειοψηφούντων, των Αρεοπαγιτών Ιωάννη Χαμηλοθώρη και Πάνου Πετρόπουλου, κρίνει, επίσης, ότι είναι ανεπιτυχείς και απρόσφορες οι προτεινόμενες τροποποιήσεις με το Σχέδιο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τα παρακάτω θέματα: α) σχετικά με την υποχρεωτικότητα της κατάθεσης προτάσεων στο ειρηνοδικείο (άρθρο 115 παρ.3) β) σχετικά με τις επιδόσεις σε συγγενείς ή συνοίκους του παραλήπτη του εγγράφου σε περίπτωση απουσίας του, εφόσον έχουν συνείδηση των πράξεών τους (άρθρο 128), αντί του ασφαλούς κριτηρίου, με το ισχύον δικονομικό καθεστώς, της ενηλικότητας του παραλαμβάνοντος και γ) στο Δεύτερο Βιβλίο- Κεφάλαιο Δωδέκατο-Απόδειξη, σχετικά με τον αριθμό των επιτρεπόμενων πέντε (5), κατά ανώτατο όριο, ενόρκων βεβαιώσεων και επιπρόσθετα τριών (3) για την αντίκρουση για κάθε διάδικο, όπου προτάθηκε ο αριθμός των τριών (3) και δύο (2) ενόρκων βεβαιώσεων, αντίστοιχα.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και εκδόθηκε στην Αθήνα, στις 7 Μαΐου 2014.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ